

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
ПВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ імені К. Д. УШИНСЬКОГО**

кафедра української філології і методики навчання фахових дисциплін

Лазаренко С. В.

**УКРАЇНСЬКА МОВА ЯК ІНОЗЕМНА (РІВЕНЬ А – 1):
ПРАКТИКУМ
МОДУЛЬ 3. ДІМ. ПОМІШКАННЯ**

Одеса
2021

УДК 811.161.2'38(075.8)

*Рекомендовано до друку вченою радою ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет ім. К. Д. Ушинського»
(протокол № ___ від _____ 2021 р.)*

Рецензенти:

М. В. Мамич – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри прикладної лінгвістики Національного університету «Одеська юридична академія»

С. М. Мельник – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри інформаційної діяльності та медіа-комунікацій Державного університету «Одеська політехніка»

Українська мова як іноземна (рівень А – 1): практикум. Модуль 3. Дім. Помешкання / С. В. Лазаренко. Одеса, 2021. – 27 с.

Практикум адресований тим, хто починає вивчати українську мову як іноземну. Він може бути використаний як у роботі під керівництвом викладача, так і при самостійному вивченні української мови. Значна кількість вправ, поданих у практикумі, дає змогу оволодіти основами фонетико-графічного та лексико-граматичного рівнів української мови, необхідними для подальшого вивчення української мови як іноземної. Комунікативні вправи, розміщені в посібнику, відповідають основним комунікативним інтенціям тих, хто починає вивчати українську мову, і сприяють формуванню комунікативних умінь і навичок іноземців. Діагностична робота, подана наприкінці практикуму, забезпечує повторення та контроль рівня опанування навчального матеріалу.

С.В. Лазаренко, 2021

ЗМІСТ

**НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ «УКРАЇНСЬКА
МОВА ЯК ІНОЗЕМНА»**

ВСТУП

**ТЕМА 1. ПРИКМЕТНИК. ПИТАННЯ ДО ПРИКМЕТНИКА.
ЗМІНЮВАННЯ ПРИКМЕТНИКА ЗА РОДАМИ ТА ЧИСЛАМИ.**

**ТЕМА 2. ПРИСЛІВНИК. ПИТАННЯ ДО ПРИСЛІВНИКА.
РОЗРІЗНЕННЯ ПРИКМЕТНИКІВ І ПРИСЛІВНИКІВ.**

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

**НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ
«УКРАЇНСЬКА МОВА ЯК ІНОЗЕМНА»**

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	усього	п.	л.	с.р.	інд.	усього	п.	л.	с.р.	інд.
1	2	3	4	5	6	2	3	4	5	6
МОДУЛЬ 1. Людина. Знайомство										
Тема 1. Український алфавіт. Звуки та букви.	12	8	-	4	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Іменники істоти / неістоти. Число іменників.	24	16	-	8	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Рід іменників. Особові та присвійні займенники.	24	16	-	8	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 1	60	40	-	20	-	-	-	-	-	-
МОДУЛЬ 2. Щоденне життя, побут										
Тема 1. Дієслово «БУТИ».	30	20	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Особові форми дієслова. Теперішній час.	30	20	-	10	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 2	60	40	-	20	-	-	-	-	-	-
МОДУЛЬ 3. Дім, помешкання										
Тема 1. Прикметник. Питання до прикметника. Змінювання прикметників за родами.	30	20	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Прислівник. Питання до прислівника. Розрізнення прикметників і прислівників.	30	20	-	10	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 3	60	40	-	20	-	-	-	-	-	-

Модуль 4. Дозвілля, відпочинок										
Тема 1. Знахідний відмінок однини іменників і прикметників, особових і присвійних займенників.	50	40	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Знахідний відмінок множини іменників.	20	10	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Знахідний відмінок прикметників і присвійних займенників множини.	20	20	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 4	90	70	-	20	-	-	-	-	-	-
Модуль 5. Середовище перебування										
Тема 1. Особові форми дієслова «подобатися». Давальний відмінок особових займенників.	30	20	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Минулий час дієслів.	30	20	-	10	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 5	60	40	-	20	-	-	-	-	-	-
Модуль 6. Подорожі										
Тема 1. Місцевий відмінок іменників і прикметників однини, особових і присвійних займенників.	50	50	-	-	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Місцевий відмінок множини іменників.	20	10	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Місцевий відмінок прикметників і присвійних займенників множини.	20	10	-	10	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 6	90	70	-	20	-	-	-	-	-	-
Модуль 7. Навчання										
Тема 1. Дієслова другої дієвідміни.	50	40	-	10	-	-	-	-	-	-

Тема 2. Вираження часу	40	30	-	10	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 7	90	70	-	20	-	-	-	-	-	-
Модуль 8. Робота										
Тема 1. Орудний відмінок іменників і прикметників однини, особових і присвійних займенників.	50	40	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Орудний відмінок множини іменників.	20	10	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Орудний відмінок прикметників і присвійних займенників множини.	20	20	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 8	90	70	-	20	-	-	-	-	-	-
Модуль 9. Покупки										
Тема 1. Пряма та непряма мова	60	40	-	20	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 9	60	40	-	20	-	-	-	-	-	-
Модуль 10. Їжа та напої										
Тема 1. Родовий відмінок іменників і прикметників однини, особових і присвійних займенників.	40	30	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Родовий відмінок множини іменників і прикметників.	30	20	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Ступені порівняння прикметників.	20	10	-	10	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 10	90	60	-	30	-	-	-	-	-	-
Модуль 11. Природне середовище										
Тема 1. Дієслова руху без префіксів.	10	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Знахідний і родовий місцевий відмінки на позначення напрямку руху.	20	20	-	-	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Дієслова руху з префіксами.	40	20	-	20	-	-	-	-	-	-

Разом за модулем 11	60	40	-	20	-	-	-	-	-	-
Модуль 12. Послуги										
Тема 1. Вид дієслова		20	-	-	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Майбутній час дієслів недоконаного виду.		10	-	-	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Утворення форм наказового способу.		10	-	20	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 12	60	40	-	20	-	-	-	-	-	-
Модуль 13. Здоров'я та особиста гігієна										
Тема 1. Давальний відмінок іменників і прикметників однини, особових і присвійних займенників.	50	30	-	20	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Давальний відмінок множини іменників.	20	10	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Давальний відмінок прикметників і присвійних займенників множини.	20	20	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 13	90	60	-	30	-	-	-	-	-	-
Модуль 14. Традиції, звичаї та свята										
Тема 1. Складнопідрядне речення з підрядними означальними.	10	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Складнопідрядне речення з підрядними місця, часу, мети.	45	10	-	35	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Складнопідрядне речення з підрядними наслідку, причини та умови.	20	20	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 14	75	40	-	35	-	-	-	-	-	-

Модуль 15. Видатні постаті										
Тема 1. Дієприслівник. Творення й уживання.	30	5	-	25	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Дієприкметник. Творення та вживання.	30	5	-	25	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 15	60	10	-	50	-	-	-	-	-	-
Разом:	1095	730	-	365	-	-	-	-	-	-

ВСТУП

Курс «Українська мова як іноземна» у процесі підготовки іноземних громадян на підготовчих факультетах / відділеннях закладів вищої освіти України спрямований на забезпечення інофонів знаннями з найважливіших розділів української мови (фонетики, словотвору, лексики, граматики, орфографії, орфоєпії та пунктуації) з обсязі, необхідному для успішного складання вступних екзаменів для вступу до закладів вищої освіти України та подальшого навчання в них.

Кінцевим результатом опанування курсу є здатність інофонів практично застосовувати знання основних розділів української мови, а також уміння і навички усіх 4 видів мовленнєвої діяльності (читання, аудіювання, говоріння, письмо) під час розв'язання простих завдань і практичних проблем загальнокультурної та соціально-побутової сфери в україномовному середовищі; здатність до навчання та готовність підвищувати рівень своїх знань.

Відповідно до кінцевого результату основними завданнями вивчення курсу є: формування необхідних мовних навичок у всіх видах мовленнєвої діяльності (читанні, говорінні, письмі, аудіюванні); формування вмінь і навичок здійснювати ефективну комунікацію в україномовному середовищі; розвиток термінологічного тезаурусу інофонів відповідно до обраної спеціальності; вироблення необхідних орфографічних і пунктуаційних стереотипів, питомих для української мови.

Пропонований посібник містить практичні вправи, які сприятимуть інофонам оволодіти основами фонетико-графічного та лексико-граматичного рівнів української мови, необхідними для подальшого вивчення української мови як іноземної. Комунікативні вправи, розміщені в посібнику, відповідають основним комунікативним інтенціям тих, хто починає вивчати українську мову, і сприяють формуванню комунікативних умінь і навичок іноземців. Діагностична робота, подана наприкінці практикуму, забезпечує повторення та контроль рівня опанування навчального матеріалу.

Практикум призначений іноземним громадянам, які опановують курс «Українська мова як іноземна» на підготовчих факультетах / відділеннях закладів вищої освіти України, та може бути використаний як під час аудиторних занять під керівництвом викладача, так і під час самостійної роботи інофонів.

Тема 1. Прикметник. Питання до прикметника. Змінювання прикметників за родами. (30 год.)

Мета: розвивати знання про прикметник як частину мови, його значення, морфологічні ознаки та синтаксичну роль, формувати вміння узгоджувати прикметники з іменниками у роді та числі, розпізнавати прикметники в усному та писемному мовленні, добирати антоніми до прикметників, влучно використовувати прикметники в мовленні.

Слухачі повинні **знати**:

1. Прикметники відповідають на питання: **ЯКИЙ? ЯКА? ЯКЕ? ЯКІ? ЧИЙ? ЧИЯ? ЧИЄ? ЧИЇ?**

2. Прикметники змінюються за родами та числами.

3. Рід і число прикметника залежить від роду та числа іменника, з яким пов'язаний прикметник.

Слухачі повинні **вміти**:

1. Знаходити прикметники в реченні.

2. Ставити питання до прикметників.

3. Правильно узгоджувати прикметники з іменниками

4. Утворювати присвійні прикметники від іменників на позначення осіб.

5. Добирати до прикметників антоніми.

6. Поширювати речення прикметниками.

Читайте.

ЯКИЙ?		ЯКА?		ЯКЕ?		ЯКІ?	
він	гарний чоловік	вона	гарна жінка	воно	гарне вбрання	вони	гарні діти
	червоний олівець		червона ручка		червоне пальто		червоні квіти
	останній автобус		остання сторінка		останнє свято		останні місяці
	синій капелюх		синя сукня		синє вікно		сині очі

Який студент? – Іноземний майбутній студент.

Яка кімната? – Велика сусідня кімната.

Яке плаття? – Чорне осіннє плаття.

Які олівці? – Зелені олівці.

Читайте.

Це університет. Який це університет? Це великий новий університет.

Це вулиця? Яка це вулиця? Це широка центральна вулиця.

Це кафе. Яке це кафе? Це маленьке літнє кафе.

Це книги. Які це книги? Це нові цікаві книги.

Складіть словосполучення.

- 1) Новий – завод, вулиця, кафе, сумки. 2) Старий – плащ, шапка, пальто, речі. 3) Білий – папір, спідниця, вікно, туфлі. 4) Жовтий – автобус, пляма, крісло, папки. 5) Учорашній – концерт, лекція, заняття, студенти. 6) Домашній – телефон, одяг, завдання, речі. 7) Останній – номер, вправа, слово, новини. 8) Сусідній – будинок, кімната, кафе, автомобілі.

Дайте відповіді на питання, уживаючи слова, що подані праворуч.

Яка це книга?
Який це журнал?
Яке це оповідання?
Які це ігри?

} цікавий

Який це університет?
Яке це пальто?
Які це слова?
Яка це газета?

} новий

Які це кімнати?
Який це костюм?
Яка це аудиторія?
Яке це вікно?

} великий

Яка це кімната?
Який це стілець?
Які це ліжка?
Яке це крісло?

} зручний

Який це холодильник?
Яка це картина?
Яке це вікно?
Які це лампи?

} маленький

Який це приятель?
Яка це історія?
Яке це фото?
Які це пам'ятники?

} давній

Який це телефон?
Яка це сукня?
Які це шкарпетки?
Яке це завдання?

} домашній

Який це капелюх?
Яка це сукня?
Які це шорти?
Яке це взуття?

} літній

Який це одяг?
Яка це спідниця?
Яке це плаття?
Які це костюми?

} вечірній

Який це день?
Яка це погода?
Яке це взуття?
Які це плащі?

} осінній

Складіть словосполучення, добираючи відповідні слова з правого стовпчика до тих, що стоять ліворуч.

Голос	дерев'яні великі
Аудиторія	маленький затишний
Кіно	центральний
Столи	старе гарне
Ресторан	блакитне кругле
Завдання	нова світла
Вокзал	важке граматичне
Озеро	цікаве кумедне
Букви	цікаве гумористичне
Оповідання	ніжний дитячий
Місто	маленькі друковані

Поставте питання до виділених слів.

Зразок: Це новий стіл.

Який це стіл?

Це зручна кімната. Це новий телевізор. Це великий стілець. Це маленькі кросівки. Це тепла ковдра. Це сучасні картини. Це чорний килим. Це новий будинок. Це сучасне місто. Це молоді хлопці. Це солодкі цукерки. Це гарна дівчина. Це високе дерево. Це старий чоловік. Це зелене яблуко. Це українські студенти. Це іноземні туристи.

Порівняйте.

Це український театр. – **Який** це театр?

Це український *театр*. – **Що** це?

Це *гарна* дівчина. – **Яка** це дівчина?

Це гарна *дівчина*. – **Хто** це?

Це *старе* дерево. – **Яке** це дерево?

Це старе *дерево*. – **Що** це?

Це *нові* будинки. – **Які** це будинки?

Це нові *будинки*. – **Що** це?

Поставте питання до виділених слів.

Зразок: Це молодий викладач.

Який це викладач?

Це молодий викладач.

Хто це?

1. Це сучасна музика. Це сучасна музика.
2. Це нові друзі. Це нові друзі.
3. Це відомий поет. Це відомий поет.
4. Це українська співачка. Це українська співачка.
5. Це останній поверх. Це останній поверх.
6. Це високе дерево. Це високе дерево.
7. Це холодна кава. Це холодна кава.
8. Це чудове місто. Це чудове місто.
9. Це комфортний офіс. Це комфортний офіс.
10. Це синя сукня. Це синя сукня.
11. Це справжня картина. Це справжня картина.
12. Це осінній дощ. Це осінній дощ.
13. Це маленька дитина. Це маленька дитина.
14. Це досвідчений викладач. Це досвідчений викладач.
15. Це давнє місто. Це давнє місто.

Закінчіть речення, уживаючи займенники МІЙ, ТВІЙ, НАШ, ВАШ, ЙОГО, ЇЇ, ЇХ та прикметники ЛІТНІЙ, ЗИМНІЙ, СИНІЙ, СТАРИЙ, ЗНАЙОМИЙ, СПОРТИВНИЙ, ПОГАНІЙ, ЧУДОВИЙ, ДОМАШНІЙ.

Зразок: *Це ... гуртожиток.*

Це наш новий гуртожиток.

Це ... кінотеатр. Це ... пальто. Це ... ручка. Це ... костюм. Це ... місце.
Це ... телефон. Це ... хлопці. Це ... фотокартки. Це ... ліжко.

Читайте текст і доповніть слова закінченнями.

Це карта України. Тут Дніпро. Це велик... і красив... річка. Ось столиця України – прекрасн... місто Київ, висок... Карпатськ... гори і Чорн... море. Там важлив... українськ... порт Одеса. Широка... степи, висок... гори, Чорн... та Азовськ... моря – це багат... природа України.

Читайте текст і доповніть слова закінченнями.

Це моя нов... кімната. Вона невелик..., але дуже комфортн... Тут є велик... шафа, нов... ліжко, дерев'ян... стіл і маленьк... стільці. Прямо маленьк... вікно. Поряд нов... холодильник. Ліворуч гарн... картина. Праворуч книжков... полиця.

Доповніть речення прикметниками.

Це наш ... гуртожиток. Він дуже ... і Тут ... кімнати. Тут є ... кафе і ... бібліотека. Тут завжди є ... і ... студенти.

Довідка: українські, маленьке, великий, студентський, іноземні, велика, зручний, комфортні.

Розкажіть про свою кімнату, уживаючи прикметники: новий, чистий, затишний, комфортний, великий, маленький, сучасний, дерев'яний, теплий, світлий.

Напишіть словосполучення в множині.

Зразок: *новий викладач – нові викладачі*

Великий будинок, новий магазин, українська книга, цікавий фільм, старе фото, німецький письменник, відомий артист, дорогий автомобіль, осіння шапка, довга дорога, останній тролейбус, невідома тварина, складне завдання, газетний кіоск, широка вулиця, світла кімната, гарний хлопець, розумна дівчина, вродлива жінка, високий чоловік, останнє речення, складна фраза, італійський актор, старе місто, теплий шарф.

Напишіть речення в множині.

Зразок: *Це мій новий підручник.*

Це мої нові підручники.

Це мій новий велосипед. Це їхня нова подруга. Це наше велике вікно. Тут його стара хата. Це наша стара вчителька. Ось мій старший брат. Це моя молодша сестра. Це наше домашнє завдання. Це ваш сучасний потяг. Це мое

гарне плаття. Це твій китайський друг. Це їхня українська студентка. Це відомий український композитор. Це мій новий телевізор. Це ваш старий стіл. Це наш комфортний стілець. Це моя червона ручка. Це вий синій олівець.

Напишіть речення в однині.

Зразок: *Це мої нові друзі.*

Це мій новий друг.

Це наші старі подруги. Це твої молоді студенти. Це його літні сукні. Це мої молодші брати. Це наші китайські дівчата. Це їхні осінні плащі. Це мої старші сестри. Це наші маленькі діти. Це старі, але комфортні стільці. Це наші великі кімнати. Це наші сучасні гуртожитки. Це мої нові зошити. Це їхні знайомі дівчата. Це мої китайські хлопці. Це мої зручні столи. Це наші домашні вправи.

Користуючись словником синонімів, напишіть антоніми до прикметників.

Зразок: *гаряча вода – холодна вода*

Довга вулиця, широкий проспект, нове фото, хороший фільм, дорогий одяг, світла ніч, маленький вокзал, старший брат, складна вправа, важка сумка, стара жінка, стара книга, товстий хлопець, ніжний голос, солодка цукерка.

Напишіть речення, замінюючи прикметники антонімами (користуйтеся словником синонімів).

Зразок: *Це світла аудиторія.*

Це темна аудиторія.

Це солодкий чай. Це старий будинок. Це високий чоловік. Це товста жінка. Це розумна студентка. Це погане оповідання. Це коротке плаття. Це дешеве пальто. Це легке завдання. Це новий студент. Це моя молодша сестра. Це мій далекий родич. Це веселі діти. Це потворна істота. Це великий торт.

Читайте.

ХТО?	ЧИЙ?	ЧИЯ?	ЧИЄ?	ЧИЇ?
Галина	Галинин брат	Галинина сестра	Галинине плаття	Галинині діти
Галя	Галин брат	Галина сестра	Галине плаття	Галині діти
Марія	Марійн брат	Марійна сестра	Марієне плаття	Марієні діти
Зоя	Зоїн брат	Зоїна сестра	Зоїне плаття	Зоїні діти
!!!! Г – Ж Ольга	Ольжин брат	Ольжина сестра	Ольжине плаття	Ольжині діти
К – Ч тітка	тігчин брат	тігчина сестра	тігчине плаття	тігчині діти
Х – Ш Солоха	Солошин брат	Солошина сестра	Солошине плаття	Солошині діти
Василь	Василів брат	Василева сестра	Василеве дзеркало	Василеві діти
лікар	лікарів журнал	лікарева книга	лікареве дзеркало	лікареві ручки
школяр	школярів журнал	школярева ручка	школяреве крісло	школяреві книги
Лукаш	Лукашів брат	Лукашева сестра	Лукашеве крісло	Лукашеві діти
Іван	Іванів брат	Іванова сестра	Іванове крісло	Іванові діти
дядько	дядьків брат	дядькова сестра	дядькове крісло	дядькові діти

Андрі́й	Андрі́їв брат	Андрі́єва сестра	Андрі́єве крісло	Андрі́єві діти

Від поданих іменників утворіть прикметники.

Зразок: *Сергій – Сергійв, Сергієва, Сергієве, Сергієві.*

Ірина, Тетяна, Оля, Анастасія, Марта, Олена, бібліотекар, Сергій, Генадій, Микола, Василь, сестра, Інга, Надія, Зоя, Софія, Тарас.

Від поданих іменників утворіть прикметники, узгодивши їх у роді та числі.

Зразок: *(Анастасія) кімната – Анастасі́йна кімната; Анатолі́й (телевізор) – Анатолі́їв телевізор; Антон (столи) – Антоно́ві столи.*

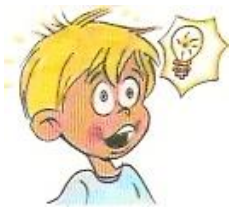
Микола (тарілка), сестра (ліжка), Петро (ковдра), Ольга (виделки), дочка (шафа), син (стіл), сусід (крісло), товариш (диван), водій (полиця), Параска (скатертина), Олена (чашка), Анжела (стакан), Борис (сковорідка), Руслан (половник), Тимофій (чайник), Вікторія (телефони), Христина (подушка), Валерія (картина), Єва (лампа).

Напишіть питання до підкреслених слів.

Зразок: *Це червона ручка. – Яка це ручка?*

Це Вадимові брати. – Чиї це брати?

Це Олесине люстерко. Це велика шафа. Це Миколчин брат. Це кухареве місце. Це новий стіл. Це старий будинок. Це сестрина полиця. Це маленька кімната. Це синове фото. Це сучасна картина. Це сусідів будинок. Це тепла ковдра. Це темні шарфи. Це доньчин комп'ютер. Це татове крісло. Це комфортний диван. Це сучасний будинок. Це бібліотекарів ключ.

Запам'ятайте

ЯКИЙ?	ЯКА?	ЯКЕ?	ЯКІ?
ИЙ новий текст	А нова книга	Е нове місто	І нові книги
ІЙ синій олівець	Я синя ручка	Є синє море	І сині шкарпетки

ХТО?	ЧИЙ?	ЧИЯ?	ЧИЄ?	ЧИЇ?
cons. Борис	+ ІВ Борисів брат	+ ОВА Борисова сестра	+ ОВЕ Борисове фото	+ ОВІ Борисові батьки
Ь Василь	-ІВ Василів брат	-ЕВА Василева сестра	-ЕВЕ Василеве фото	-ЕВІ Василеві батьки
АР; ЯР школяр	+ІВ школярів олівець	+ ЕВА школярева книга	+ЕВЕ школяреве фото	+ЕВІ школяреві речі
Й Андрій	- ІВ Андріїв брат	-ЄВА Андрієва сестра	-ЄВЕ Андрієве фото	-ЄВІ Андрієві батьки
А, Я Микола	-ИН Миколин брат	-ИНА Миколина сестра	-ИНЕ Миколіне фото	-ИНІ Миколині батьки
ІА, ОА Зоя	-ІН Зоїн брат	-ІНА Зоїна сестра	-ІНЕ Зоїне фото	-ІНІ Зоїні батьки
!!! К – Ч Наталка	Наталчин брат	Наталчина сестра	Наталчине фото	Наталчині батьки
Г – Ж Ольга	Ольжин брат	Ольжина сестра	Ольжине фото	Ольжині батьки

X – III Стеха	Стешин брат	Стешина сестра	Стешине фото	Стешині батьки

Список рекомендованої літератури для поповнення знань з теми:

1. Вальченко І.В., Прилуцька Я.М. Ласкаво просимо!: Навчальний посібник з української мови для іноземних учнів підготовчого факультету. Частина I. Х.: ХНАМГ, 2010.

2. Вальченко І.В., Прилуцька Я.М. Ласкаво просимо!: Навчальний посібник з української мови для іноземних учнів підготовчого факультету. Частина II. Х.: ХНАМГ, 2011.

3. Лазаренко С. В. Українська мова для іноземців (розмовно-фонетичний курс). Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2009. 104 с.

4. Мазурик Д. Українська мова для іноземців. Крок за кроком. Харків: Фоліо, 2017. 288 с.

5. Чистякова А. Б. Українська мова для іноземців: підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів Х.: Видавництво «ІНДУСТРІЯ», 2008. 384 с.

Тема 2. Прислівник. Питання до прислівника. Розрізнення прикметників і прислівників. (30 год.)

Мета: розвивати знання про прислівник як частину мови, його значення, морфологічні ознаки та синтаксичну роль, формувати вміння розпізнавати прислівники в усному та писемному мовленні, добирати антоніми до прислівників, влучно використовувати прислівники в мовленні.

Слухачі повинні **знати**:

1. Прислівники відповідають на питання: **ЯК? КОЛИ? ДЕ?**
2. Прислівники не змінюються.
3. Прислівники вживаються переважно з дієсловами.

Слухачі повинні **вміти**:

1. Знаходити прислівники в реченні.
2. Ставити питання до прислівників.
3. Добирати до прислівників антоніми.
4. Поширювати речення прислівниками.

Читайте.

ти'хо \neq го'лосно
до'бре \neq пога'но
шви'дко \neq пові'льно
пра'вильно \neq непра'вильно
ува'жно \neq неува'жно

антоніми

Студент читає **тихо**. **Як** читає студент?

Викладач пише **швидко**. **Як** пише викладач?

Діти співають **голосно**. **Як** співають діти?

Як читає студент?	ІК - 2

Читайте.

- Хто це?
- Це студентка Ніна.
- Що вона робить?
- Вона пише.
- Що вона пише?
- Вона пише текст.
- Як вона пише?
- Вона пише добре й швидко.
- Вона пише правильно?
- Так, вона пише правильно.
- Це аудиторія № 2?
- Так, це аудиторія № 2.
- Це студенти?
- Так, це студенти.
- Що вони роблять?
- Вони читають діалог.
- А що робить викладач?
- Він слухає, як читають студенти.

Дайте відповіді на питання.

Зразок: - *Як він працює, добре чи погано?*
- *Він працює добре.*

Як ви читаєте текст, правильно чи неправильно? Як плавають діти, швидко чи повільно? Як читає ваша подруга, уважно чи неуважно? Як ви пишете фрази, погано чи добре? Як ви знаєте місто, погано чи добре? Як ви слухаєте урок, уважно чи неуважно? Як говорить викладач, повільно чи швидко? Як ви робите вправи, правильно чи неправильно? Як ви відповідаєте, добре чи погано?

Доповніть речення, уживаючи антоніми.

Зразок: *Я читаю уважно, а він...*

Я читаю текст уважно, а він неуважно.

1. Студент пише правильно, а студентка... 2. Ми бігаємо швидко, а вони... 3. Я роблю вправи добре, а моя сестра... 4. Марія говорить погано, а Дмитро... 5. Ви знаєте текст добре, а вони... 6. Юрко слухає урок уважно, а Михайло та Катруся... 7. Його брат працює повільно, а я... 8. Олеся читає тихо, а Сашко... 9. Я відповідаю правильно, а він...

Поставте питання до виділених слів.

Зразок: *Ганна читає голосно.*

Як Ганна читає?

Ніна працює добре. Студенти читають правильно. Я говорю швидко. Ніна слухає текст уважно. Діти плавають погано. Ми співаємо голосно. Ми відповідаємо погано.

Дайте відповіді на питання, уживаючи слова **добре – погано, швидко – повільно, голосно – тихо, правильно – неправильно, уважно – неуважно.**

Зразок: - *Як він читає текст?*

- *Він читає текст швидко.*

Як студент говорить? Як ви знаєте слова? Яке ви пишете вправи? Як ви відпочиваєте? Як викладач читає? Як діти бігають? Як ви живете? Як вони слухають урок? Як ви працюєте? Як ви відпочиваєте?

Прочитайте текст і дайте відповіді на питання.

Це Ганна. Вона студентка. Це Іван. Він студент. Зараз урок. Викладач читає текст. Він читає текст голосно та повільно. Ганна та Іван слухають. Вони слухають уважно. Потім читає Ганна. Вона читає повільно, але правильно. Викладач уважно слухає, як читає Ганна. Він говорить: «Ви читаєте текст добре». Потім читає Іван. Він читає швидко, голосно, але неправильно. Викладач говорить: «Ви читаєте текст погано».

1. Хто Ганна? 2. Хто Іван? 3. Що робить викладач? 4. Як читає Ганна? 5. Як читає Іван?

Прочитайте текст, дайте відповіді на питання та перекажіть текст.

Зараз урок. Це викладач. Це студент і студентка. Викладач читає, а студент і студентка слухають. Вони слухають уважно. Потім читає студент. Він читає швидко та правильно. Викладач говорить: «Ви читаєте дуже добре. Ви молодець». Потім вони розмовляють.

1. Що робить викладач? 2. Що роблять студент і студентка? 3. Як студент і студентка слухають текст? 4. Як читає студент? 5. Що говорить викладач? 6. Що вони роблять потім?

Читайте.

вра'нці	} коли'?	ра'но ≠ пі'зно } коли?
вдень		
ввечері		

- Коли ви читаєте текст?
- Я читаю текст вранці.
- Коли ти снідаєш?
- Я снідаю рано вранці.
- Коли ви відпочиваєте?
- Я відпочиваю ввечері.

Прочитайте текст і дайте відповіді на питання.

День Михайла

Це Михайло. Він студент. Вранці він снідає. Потім він йде в університет. Там він вчиться. Вдень він обідає, потім трохи відпочиває. Ввечері Михайло снідає, готує домашнє завдання, читає газети, слухає радіо.

Михайло обідає вдень? Він снідає ввечері? Він читає газети вранці чи ввечері? Він слухає радіо вдень чи ввечері? Він готує домашнє завдання вдень чи ввечері?

Дайте відповіді на питання.

Зразок: - *Коли ви обідаєте, вдень чи ввечері?*

- *Я обідаю вдень.*

Коли ви снідаєте, вранці чи вдень? Коли ви відпочиваєте, вдень чи ввечері? Коли ви працюєте, вранці чи вдень? Коли ви читаєте газети та журнали, вдень чи ввечері? Коли ви слухаєте радіо, вранці чи ввечері? Коли ви граєте, вдень чи ввечері?

Дайте відповіді на питання.

Зразок: - *Коли ви працюєте?*

- *Я працюю вранці.*

Коли ви читаєте книги? Коли ваш друг робить уроки? Коли ваш батько бігає? Коли ви відпочиваєте? Коли ви граєте в футбол? Коли ваш друг плаває? Коли ви вчите діалоги? Коли ваш батько працює? Коли ви снідаєте? Коли ви співаєте пісні?

Поставте питання до виділених слів.

Зразок: *Я снідаю вранці.*

Коли ви снідаєте?

Ми обідаємо вдень. Тамара читає книги ввечері. Я слухаю магнітофон вранці. Мій друг відпочиває ввечері. Моя мати працює ввечері. Я плаваю вранці. Я вчу тексти, слова та діалоги ввечері. Я граю в теніс вдень.

Читайте.

Він читав **цікавий** текст.

Який текст він читав.

Вона **гарна** дівчина.

Яка вона дівчина?

Вони **шумні** діти.

Які вони діти?

Цей письменник пише **цікаво**.

Як пише цей письменник?

Вона пише **гарно**.

Як вона пише?

Вони сидять **шумно**.

Як вони сидять?

Закінчить речення, уживаючи слова, що подані праворуч.

Я пишу.... Ти купив ... костюм.

Ми ще говоримо українською ...

Петрик ... студент.

Це ... потяг. Він їде дуже ...

Ця кімната ... Тут дуже ...

Це крісло ... Сідайте ...!

Він сидить ... Цей чоловік ...

гарний - гарно
поганий - погано
поганий - погано
швидкий - швидко
темний - темно
зручний - зручно
високий - високо

Поставте питання до виділених слів.

Зразок: *Ця книжка дуже цікава.*

Яка ця книжка?

Він розповідає цікаво.

Як він розповідає?

Цей студент пише **неправильно**. Це **неправильна** відповідь. Це **голосний** звук. Вона читає **голосно**. Я чув **гарні** пісні. Оксана співає **гарно**. Це мій **близький** родич. Він живе дуже **близько**. Антон **веселий** хлопець. Діти грали **весело**. Це **дорога** машина. Пальто коштує **дорого**. Мама приготувала **смачний** пиріг. Моя сестра готує **смачно**.

Читайте.

вгорі \neq внизу

ліворуч \neq праворуч

близько \neq далеко

тут \neq там

прямо

} ДЕ?

Прочитайте текст і дайте відповіді на питання.

Це моя кімната. Вона невелика, але затишна та зручна. Прямо є велике вікно. Тут гарні квіти. Ліворуч дерев'яна шафа. Там мої речі. Праворуч велике ліжко. Там м'яка ковдра, подушка. Вгорі висить фото. Там мої рідні батьки. А це мій стіл. Внизу є невелика біла тумбочка. Там мої книжки.

Яка кімната? Де вікно? Яке вікно? Де шафа? Де ліжко? Яка ковдра? Де висить фото? Хто на фото? Де тумбочка? Яка вона? Де книжки?

Подивіться на фото та опишіть його.

Опишіть власну кімнату, вживаючи прикметники: **ВЕЛИКИЙ**, **МАЛЕНЬКИЙ**, **СВІТЛИЙ**, **ЗАТИШНИЙ**, **ДЕРЕВ'ЯНИЙ**, **ЗРУЧНИЙ**, **ТИХИЙ**, **НОВИЙ** та прислівники **ВГОРІ**, **ВНИЗУ**, **ПРЯМО**, **ЛІВОРУЧ**, **ПРАВОРУЧ**.

Подивіться на фото та опишіть гуртожиток.

Список рекомендованої літератури для поповнення знань з теми:

1. Вальченко І.В., Прилуцька Я.М. Ласкаво просимо!: Навчальний посібник з української мови для іноземних учнів підготовчого факультету. Частина I. Х.: ХНАМГ, 2010.

2. Вальченко І.В., Прилуцька Я.М. Ласкаво просимо!: Навчальний посібник з української мови для іноземних учнів підготовчого факультету. Частина II. Х.: ХНАМГ, 2011.

3. Лазаренко С. В. Українська мова для іноземців (розмовно-фонетичний курс). Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2009. 104 с.

4. Мазурик Д. Українська мова для іноземців. Крок за кроком. Харків: Фоліо, 2017. 288 с.

5. Чистякова А. Б. Українська мова для іноземців: підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів Х.: Видавництво «ІНДУСТРІЯ», 2008. 384 с.

Завдання для самоконтролю

1. Допишіть закінчення прикметників.

Одеса – велик... і гарн... місто. Там є широк... проспекти, сучасн.. висок... будинки, гарн... площаді, стар... й тих... вулиці. Ось Дерibasівськ... вулиця. А ось Приморськ... бульвар. А це Оперн... театр. Я люблю українськ... опери. А це педагогічн... університет. Я тут навчаюсь. Одеса – зелен... місто. В Одесі є велик... парки. Я дуже люблю рідн... місто.

2. Напишіть речення в множині.

Зразок: *Це мій новий товариш.*

Це мої нові товариші.

Це дорогий автомобіль. Це англо-український словник. Ця жінка гарна. Наша аудиторія світла. Моя ручка чорна. Його сестра маленька дівчина. Це вікно вузьке. Цей стіл великий. Ця вулиця широка. Ця цукерка смачна.

3. Закінчіть речення, уживаючи антоніми до прикметників.

Зразок: *Цей підручник новий, а ...*

Цей підручник новий, а той підручник старий.

Ця сумка важка, а ... Це місто старе, а... Це тістечко солодке, а ... Ця спідниця довга, а ... Цей студент хороший, а ... Ця вправа складна, а ... Цей хлопець високий, а ... Ця кавка холодна, а ...

4. Напишіть питання до виділених слів.

Це затишний будинок. Ліворуч велике вікно. Тут книжкова полиця. Це Олегова шафа. Це татове пальто. Це дерев'яний стілець. Прямо невелика полиця.

5. Закінчіть речення, уживаючи слова, що подані праворуч.

Це .. відповідь. Він відповідає ...

Це ... потяг. Він їде ...

Ганна готує ... Її пиріг ...

Ця книга ... Вона коштує

Це нести ... Ця сумка ...

правильно - правильний

швидко - швидкий

смачно - смачний

дорого - дорогий

важко – важкий

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вальченко І.В., Прилуцька Я.М. Ласкаво просимо!: Навчальний посібник з української мови для іноземних учнів підготовчого факультету. Частина І. Х.: ХНАМГ, 2010.
2. Вальченко І.В., Прилуцька Я.М. Ласкаво просимо!: Навчальний посібник з української мови для іноземних учнів підготовчого факультету. Частина ІІ. Х.: ХНАМГ, 2011.
3. Вінницька В. М. Українська мова як іноземна (початковий курс). К.: ВПЦ «Київський університет», 2002. 379 с.
4. Вінницька В. М. Українська мова: практичний курс граматики для студентів-іноземців. К.: ВПЦ «Київський університет», 2003. 272 с.
5. Іванець Т. Ю. Українська мова для іноземних студентів: навч. посіб. для студентів-іноземців. Вінниця: ВДТУ, 1999. 112 с.
6. Лазаренко С. В. Українська мова для іноземців (розмовно-фонетичний курс). Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2009. 104 с.
7. Лазаренко С. В. Українська мова для іноземних студентів філологічних спеціальностей з КНР. Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2010. 137 с.
8. Мазурик Д. Українська мова для іноземців. Крок за кроком. Харків: Фоліо, 2017. 288 с.
9. Фролова Т. Д. Українська за 26 днів: українська для тих, хто її не вивчав: навч. посіб. К.: Видавництво А.С.К., 2004. 304.
10. Чезганов С. А. Українська мова як іноземна: навч. посіб. К.: КНЕУ, 2008. 232 с.
11. Чистякова А. Б. Українська мова для іноземців: підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів Х.: Видавництво «ІНДУСТРІЯ», 2008. 384 с.